

Det här dokumentet innehåller den information som ska ges till kunden enligt de bestämmelser samt myndighetsföreskrifter och anvisningar om placeringstjänster som förpliktar Andelsbanken. Närmare tjänste- eller produktvis information anges i respektive villkor eller i avtalet. Vid en konflikt mellan den här handlingen och tjänste- eller produktspecifika villkor eller avtal, har avtalet eller villkoren företräde.

Ändringar och uppdateringar i det här dokumentet offentliggörs på OP Gruppens internetsidor på adressen op.fi.

1 Information om Andelsbanken

1.1 Tjänster

Andelsbanken tillhandahåller mottagning och förmedling av order som kunden lämnat samt dessutom placerings- och finansieringsrådgivning för finansiella instrument samt kapitalförvaltningstjänster. Utöver placeringstjänster kan Andelsbanken också tillhandahålla sidotjänster till placeringstjänsterna.

Närmare tjänstespecifik information anges i respektive avtalsvillkor. Uppgifterna i det här meddelandet ges i enlighet med lagstiftningen i Finland och på avtalet tillämpas finsk lag.

Då Andelsbanken tillhandahåller kunden icke-oberoende placeringsrådgivning eller kapitalförvaltningstjänster, ska den begära av kunden information om kundens ekonomiska ställning, inklusive förlusttolerans, erfarenhet av och kunskaper om den aktuella placeringstjänsten eller det finansiella instrumentet samt om mål med placeringarna, inklusive riskgränsen, i enlighet med de bestämmelser som gäller vid respektive tidpunkt och myndigheternas närmare föreskrifter och anvisningar. Upplysningarna behövs för att Andelsbanken ska kunna göra en lämplighetsbedömning av kunden, för först på basis av kundens utredning kan banken rekommendera kunden lämpliga finansiella instrument och tjänster.

1.2 Betjäningsspråk

Svenska och finska. Engelska med vissa begränsningar.

1.3 Koncession

Andelsbanken har koncession för kreditinstitut i enlighet med kreditinstitutslagen att tillhandahålla sådana placeringstjänster och sidotjänster som avses i bestämmelserna om investeringstjänster.

1.4 Tillsynsmyndighet

Finansinspektionen
Snellmangatan 6, 00101 Helsingfors
telefon 09 183 51

Europeiska centralbanken
Sonnemannstrasse 20, 60314 Frankfurt am Main, Tyskland

1.5 Kontaktinformation

Kontaktinformationen till närmaste kontor fås på adressen op.fi.

1.6 Kontakt

Kunden kan ge en order som gäller ett finansiellt instrument muntligt, skriftligt, i OP-nätjänsterna, per e-post, på ett sätt som är sedvanligt för ifrågavarande tjänst eller på något annat sätt som separat avtalats med kunden.

Andelsbanken har rätt att sända skriftlig information i anslutning till en tjänst till kunden per brev, i OP-nätjänsterna, per e-post, telefax, på ett sätt som är sedvanligt för ifrågavarande tjänst eller på något annat sätt som separat avtalats med kunden. Om det har avtalats att e-post får användas, godkänner kunden att den som kommunikationsmedel är förknippad med särskilda risker bland annat på grund av att ett meddelande eventuellt inte kommer fram, kan komma i utomstående händer eller förvanskas av någon utomstående. Andelsbanken har rätt att lita på att en order som den tagit emot per e-post är äkta och korrekt.

1.7 Klassificeringen av kunden

Andelsbanken klassificerar sina kunder som icke-professionella kunder, professionella kunder eller godtagbara motparter.

Kunden har rätt att skriftligt be att kundklassificeringen ändras. Om kunden är en professionell kund eller en godtagbar motpart, omfattas kunden inte av den ersättningsfond för investerare som nämns nedan. Alla förfaranden som gäller tjänsteleverantörens informations- och utredningsskyldighet tillämpas inte heller på professionella kunder.

Kundklassificeringen inverkar på hur omfattande Andelsbankens informations- och utredningsskyldighet är i förhållande till den placeringstjänst eller det finansiella instrument som kunden erbjuds.

2 Andelsbankens intressekonfliktpolicy för placerings- och sidotjänster

Andelsbanken iakttar i placerings- och sidotjänsterna den intressekonfliktpolicy som finns i Bilaga 1.

3 Verksamhetsprinciper vid utförande av order

Andelsbanken iakttar de verksamhetsprinciper vid utförande av order (Best Execution) som finns i Bilaga 2.

4 Information om förvaring av kundmedel

4.1 Penningmedel

För förvaringen av kundens penningmedel ska kunden och Andelsbanken alltid ingå ett avtal om insättning.

4.2 Andelar i placeringsfonder

OP-Fondbolaget Ab:s placeringsfundsandelar förvaras i OP-Fondbolaget Ab:s fondandelsregister. Tillgångarna i placeringsfonderna hålls åtskilda från fondbolagets tillgångar. Placeringsfondernas förmögenhet kan inte användas för att täcka fondbolagets åtaganden. OP Företagsbanken Abp eller Skandinaviska Enskilda Banken är förvaringsinstitut för de inhemska placeringsfonder som OP-Fondbolaget Ab förvaltar. En placeringsfonds förvaringsinstitut framgår av fondens stadgar och faktablad. Tillgångarna i varje placeringsfond förvaras åtskilda från de övriga placeringsfondernas, fondbolagets och förvaringsinstitutets tillgångar.

Förvaret av utländska fondandelar avviker från inhemska fondandelar. De fondandelar som kunderna tecknat i placeringsfonder som OP-Fondbolaget Ab förmedlat från utländska samarbetspartners placeringsfonder förvaras i det utländska fondbolaget för kundens räkning i OP Företagsbanken Abp:s namn. OP Företagsbanken Abp har kundspecifika värdepapperskonton för fondandelsägarna. I fråga om andra utländska fonder än de som köpts via OP-Fondbolaget Ab ska separat redas ut vilken bank eller vilket värdepappersföretag som verkar i Finland förvaltar kundens fondandelar i utlandet. Andelar i utländska placeringsfonder kan vara förknippade med politiska, ekonomiska, juridiska, skattemässiga och andra oväntade risker som kunden ensam måste stå för.

4.3 Övriga finansiella instrument

Om förvaringen av finansiella instrument avtalas i ett separat avtal om förvaring av värdepapper.

Banken kan förvara finansiella instrument hos tredjeman, varvid kundens finansiella instrument ska hållas åtskilda från Andelsbankens och förvararens finansiella instrument. Bankens ansvar har fastställts i villkoren för ett separat avtal om förvaring av värdepapper.

Kundens finansiella instrument kan förvaras på ett samlingskonto, varvid det på samma konto finns flera kunders värdepapper och/eller i synnerhet för vissa utländska värdepappers del också OP Företagsbanken Abp:s eller en av OP Företagsbanken Abp vald underförvarares värdepapper. Då värdepapper förvaras på ett samlingskonto kan kundens rätt till tillgångar på kontot utgöras av en styckebaserad rätt till en andel av de värdepapper eller rättigheter av samma slag eller klass som förvaras på samlingskontot eller en annan samfällid äganderätt som ofta baseras på utländsk lag. Den kan inverka på bl.a. hur utdelningskvoter vid företagshändelser fastställs samt hur tillgångarna skiljs åt vid en eventuell konkurs eller något annat motsvarande fall av insolvens samt t.ex. vid eventuella fel i samband med avvecklingen av transaktioner eller exceptionella marknadsförfaranden.

Utländska finansiella instrument registreras vanligtvis inte i kundens namn, utan de registreras på OP Företagsbanken Abp:s eller en underförvarares kundmedelskonto. I så fall kan kundens värdepapper vid en eventuell konkurs eller något annat motsvarande fall av insolvens nödvändigtvis inte skiljas åt från OP Företagsbanken Abp:s eller en av OP Företagsbanken Abp vald underförvarares tillgångar.

Kundens utländska värdepapper förvaras i allmänhet i en av Andelsbanken vald finländsk eller utländsk underförvarares besittning på konton på vilka tillämpas lokal lagstiftning. Kundens rättigheter i anslutning till ifrågavarande värdepapper kan därför vara annorlunda än de rättigheter som ansluter sig till inhemska värdepapper bl.a. i fråga om avveckling av transaktioner, registreringar på konton, investerarskydd och övrig lagstiftning. Banken ska ha kundspecifika värdepapperskonton för kundens utländska värdepapper. Med värdepapperskonton avses en underbokföring som banken för om hur innehavet av de värdepapper som en underförvarare har i sin besittning fördelar sig mellan bankens kunder.

De säkerhets- och kvittningsrätter som gäller finansiella instrument och penningmedel som tillhör kunden har fastställts i villkoren för avtalet om förvaring av värdepapper och i ett eventuellt separat avtal som gäller penningmedel. Den som förvarar utländska finansiella instrument eller penningmedel kan ha säkerhets- eller kvittningsrätt till ifrågakvarande finansiella instrument eller penningmedel. Säkerhets- eller kvittningsrätten gäller i så fall alla finansiella instrument eller penningmedel som finns på kontot. Vad gäller finansiella instrument på ett samlingskonto kan kundens finansiella instrument vara föremål för säkerhets- eller kvittningsrätt också för andra förpliktelser än kundens.

I de företag i OP Gruppen som förvarar kundmedel har utsetts en person att ansvara för att de förpliktelser som ansluter sig till förvaringen av kundmedel iakttas.

5 Finansiella instrument och risker i anslutning till dem

Finansiella instruments egenskaper och de risker som ansluter sig till dem beskrivs i Bilaga 3.

6 Inspelning av telefonsamtal, diskussioner och elektronisk kommunikation

Andelsbanken är skyldig att för att dokumentera order spela in telefonsamtal med kunden eller föra bok över andra diskussioner samt att spela in elektronisk kommunikation. Inspelningarna används för att dokumentera order, upptäcka eventuella missbruk, för att utveckla kundbetjäningen, för riskhanteringen samt för att reda ut eventuella tvister. Inspelningarna måste lämnas till behöriga myndigheter på myndigheternas begäran och Andelsbanken ska spara inspelningarna i minst fem år.

Kunden har rätt att be att få en kopia av inspelningen av telefonsamtalet eller någon annan inspelning.

7 Information om ersättningsfonden för investerare och insättningsgarantisystemet

Ersättningsfonden för investerare skyddar utbetalningen av icke-professionella placerares ostridiga och förfallna tillgodohavanden då ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut på grund av annan än tillfällig insolvens inte klarar av att betala placerarnas tillgodohavanden inom en viss tidsfrist. En placerare får 90 procent av sina tillgodohavanden dock högst 20 000 euro. Fonden ersätter inte en nedgång i aktiekurserna eller en förlust som beror på ett felaktigt placeringsbeslut, så kunden ansvarar för följderna av sina placeringsbeslut. Skyddet från ersättningsfonden för investerare täcker inte heller placeringsfondsverksamhet.

Då en bank blir insolvent betalas insättarnas fordringar upp till 100 000 euro ur insättningsgarantifondens medel.

Insättarens fordringar betalas dock då en bank blir insolvent, med ovan nämnda begränsningar, ur ersättningsfonden för investerares medel upp till 20 000 euro, om medlen:

- finns på ett konto som med stöd av ett avtal mellan kreditinstitutet eller värdepappersföretaget och placeraren kan användas endast för placeringstjänster eller förvarings- eller förvaltnings-tjänster, eller
- finns på ett sådant konto för kundmedel som avses i lagen och som är i bankens eller värdepappersföretagets namn.

De fordringar som finns på kontot och de fordringar som ännu inte registrerats på kontot omfattas av skyddet från antingen insättningsgarantifonden eller ersättningsfonden. Samma medel har inte dubbelt skydd.

OP Gruppens intressekonfliktpolicy för placerings- och sidotjänster

OP Gruppen har fastställt principer som de kreditinstitut och värdepappersföretag i OP Gruppen som tillhandahåller placerings- eller sidotjänster iakttar i sin verksamhet för att identifiera, förebygga och hantera intressekonflikter. En intressekonflikt föreligger till exempel då tjänsteleverantören av en placerings- eller sidotjänst eller tillverkaren av en produkt, OP Gruppens personal eller en annan kund eller kundgrupp i anslutning till den tjänst som bjudits ut kan ha en fördel eller ett intresse som avviker från kundens intresse.

Hur intressekonflikter identifieras

OP Gruppen är en omfattande finansgrupp som erbjuder kunderna bank-, placerings- och försäkrings-tjänster och de kreditinstitut och värdepappersföretag som hör till gruppen verkar i flera olika roller på kapitalmarknaden. Kreditinstituten och värdepappersföretagen kan till exempel bedriva värdepappershandel för egen eller kundernas räkning, i eget namn emittera finansiella instrument och bevilja kunderna krediter och annan finansiering i anslutning till placeringstjänster. Då olika verksamheter bedrivs samtidigt, kan det uppkomma ett läge där kundens intresse inte alltid sammanfaller med det egna intresset hos det kreditinstitut eller värdepappersföretag som tillhandahåller placeringstjänsterna, deras personal eller deras övriga kunders eget intresse.

En intressekonflikt kan till exempel föreligga då:

- a) en person i ledande ställning eller tjänsteman vid OP Gruppen eller en person som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande i ett företag i OP Gruppen kan få en oskälig ekonomisk fördel på en kunds bekostnad,
- b) ett företag i OP Gruppen eller en sådan person som nämns ovan har i fråga om en tjänst som erbjudits kunden eller en transaktion som utförts för kundens räkning ett intresse som avviker från kundens intresse,
- c) ett företag i OP Gruppen, en verksamhet eller en sådan person som nämns ovan har ett ekonomiskt eller något annat intresse av att i stället för kundens fördel gynna någon annan kunds eller kundgrupps intresse;
- d) ett företag i OP Gruppen eller en sådan person som nämns ovan utövar likadan affärsrörelse som kunden, eller
- e) ett företag i OP Gruppen eller en sådan person som nämns ovan får från annat håll än från kunden ett sådant incitament som tillåts av bestämmelserna och som inte är en sådan provision eller avgift som vanligtvis debiteras för tjänsten i fråga.

Hur intressekonflikter kan förebyggas och hanteras

OP Gruppen har vidtagit alla skäligen åtgärder för att identifiera, hantera och förebygga intressekonflikter. Genom att iaktta de här principerna kan man försäkra sig om att man inom de olika verksamheterna samtidigt kan utföra olika åtgärder som ansluter sig till tillhandahållande av placeringstjänster. OP Gruppen har som mål att i sin verksamhet alltid framförallt undvika intressekonflikter. Om en intressekonflikt uppkommer, ska de rutiner som avses i de här anvisningarna om intressekonflikter följas.

Utgångspunkten är att OP Gruppen då den tillhandahåller placerings- och sidotjänster ska behandla kunderna jämlikt och i enlighet med god sed utan att gynna någon på bekostnad av någon annan. Företagen i OP Gruppen ska alltid, också vid intressekonflikter, handla i enlighet med kundens intresse, erbjuda produkter och tjänster oberoende och objektivt samt hålla uppgifterna om kunden hemliga.

Uppkomsten av eventuella intressekonflikter förebyggs och intressekonflikter hanteras bland annat med interna anvisningar och utbildning, genom att utnyttja olika datasystem, begränsa användarbefogenheterna, skilja åt kontor och också inom organisationen iaktta bestämmelserna om tystnadsplikt. Dessutom förebyggs intressekonflikter genom att de funktioner som intressekonflikter kan uppkomma emellan har skiljts åt från varandra i organisationen och informationsutbytet mellan de här funktionerna har begränsats.

För att förebygga och kontrollera intressekonflikter omfattas relevanta personer och tjänstemän i ledande ställning inom OP Gruppen av anvisningar som gäller deras egen och deras närståendes privata transaktioner. Åtgärderna varierar enligt vilken transaktion eller tjänst det är fråga om. Dessutom innehåller OP Gruppens anvisningar bland annat rutiner för tillvägagångssätt då skötseln av en affärsrelation inbegriper att man ger eller tar emot gåvor. De som tjänstgör för OP Gruppen måste också få ett tillstånd från sin arbetsgivare för att vara medlemmar av förvaltningen i företag som inte

hör till OP Gruppen. Ersättningssystemen ska konstrueras så att de inte sporrar ledningen och tjänstemännen till att handla i strid med kundens intressen.

Hur intressekonflikter upptäcks och rapporteras

OP Gruppen övervakar regelbundet hur de rutiner och principer som nämns ovan iakttas. Om en person i ledande ställning eller en tjänsteman vid OP Gruppen upptäcker en eventuell intressekonflikt, ska den antecknas i enlighet med separata anvisningar och rapporteras till företagets ledning.

Om de rutiner som nämns ovan inte räcker till för att tillräckligt tillförlitligt säkerställa att man undviker riskerna som anknyter till kundens intressen, ska ifrågavarande företag i OP Gruppen ge kunden en noggrann beskrivning av de intressekonflikter som tillhandahållandet av placerings- eller sidotjänsten medför samt tillräckliga upplysningar om arten hos och skälen till intressekonflikten, de risker som kunden omfattas av samt de åtgärder som vidtagits för att minska riskerna. Ifrågavarande uppgifter ska ges innan affärstransaktionen utförs för kundens räkning, så att kunden självständigt kan avgöra om kunden vill att affärstransaktionen utförs trots intressekonflikten i fråga. I så fall är det ändå möjligt att ifrågavarande transaktion inte kan utföras på grund av att intressekonflikten måste undvikas. Meddelandet till kunden ska ges med en separat blankett.

De här principerna för hanteringen av intressekonflikter vid OP Gruppen ska granskas minst en gång per år och uppdateras vid behov. Närmare information om intressekonfliktpolicy som gäller varje företag i OP Gruppen eller de principer för intressekonflikter som iakttas i de rörelsegrenar som betjänar kunden, ger den kontaktperson som betjänar kunden på kundens begäran.

Incitament i OP Gruppen

Ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag som hör till OP Gruppen kan utöver att tillhandahålla placerings- eller sidotjänster betala en avgift eller provision till tredjeman eller få en avgift eller provision av tredjeman. OP Gruppen omfattar i det här hänseendet också de olika medlemmarna i gruppen, såsom Andelsbankerna och OP Andelslags dotterbolag, vilka utgör tredjemän i relation till varandra. Ifrågavarande avgifter och provisioner utgör incitament då de inte är vanliga avgifter med anknytning till tillhandahållandet av tjänster, såsom handel, förvaring eller clearing eller andra avgifter som baserar sig på lagstiftningen.

Grunden för poster som betraktas som incitament utgörs av mottagarens ställning då kundbetjäningen ordnas och då kunden erbjuds extra tjänster eller tjänster på en högre nivå. OP Gruppen tillämpar endast ersättningar som är förenliga med god sed och vars syfte är att förbättra kvaliteten på de tjänster som kunderna erbjuds.

Till exempel, det bolag eller en företrädare för det bolag som förvaltar de internationella fonder eller andra andelar i fondföretag som OP-Fondbolaget Ab förmedlar kan betala en provision till OP-Fondbolaget Ab för att en fondteckning vidarebefordrats till fonden. Provisionernas storlek kan grunda sig på fondteckningar, inlösen eller på den existerande fondstocken.

OP-Fondbolaget Ab kan betala en provision enligt fondförsäljningen eller hanteringen av kundrelationer till det verksamhetsställe eller företag inom OP Gruppen som utgör tecknings- eller inlösenställe för fonder som OP-Fondbolaget Ab förvaltar och för internationella fonder. Provisionerna baserar sig på provisionerna för fondteckningar, inlösen eller förvaltning. Provisionerna för förvaltning är till sin art fortlöpande incitament.

Arrangören till en emission och/eller emittenten kan betala kontoren i OP Gruppen en provision för att de fungerar som försäljnings- och/eller teckningsställen för aktieemissioner och obligationslån. Provisionen kan vara teckningsspecifik eller basera sig på det totala belopp som förmedlats.

OP Företagsbanken Abp kan till OP Gruppens kontor eller andra parter betala en provision för att ordern förmedlas. Provisionen utgör i så fall en del av den kostnad som tas ut av kunden för börs-handeln. Dessutom kan OP Företagsbanken Abp betala provision till OP Gruppens kontor i anslutning till emissionen av aktier samt försäljningen och emissionen av strukturerade produkter.

Det bolag eller en företrädare för det bolag som förvaltar de internationella fonder eller andra andelar i fondföretag som OP Kapitalförvaltning Ab förmedlar kan betala en provision till OP Kapitalförvaltning Ab för att en fondteckning förmedlats till fonden. Provisionernas storlek kan grunda sig på fondteckningar, inlösen eller på den existerande fondstocken.

OP-Livförsäkrings Ab kan till det kontor i OP Gruppen som utgör ombud för bolaget, till exempel Andelsbanken eller OP Kapitalförvaltning Ab betalar provision i anslutning till tillhandahållandet av försäkringar.

Mottagarna av provisionerna, såsom Andelsbankerna eller OP Kapitalförvaltning Ab, tillhandahåller och bekostar med provisionerna åtgärder i anslutning till hanteringen av kundrelationer, extra tjänster och tjänster på en högre nivå för kunderna i olika servicekanaler, bland annat genom att upprätta och skaffa rapporter, nättjänster, kontors- och telefontjänster samt andra kundtjänster.

Vid diskretionär kapitalförvaltning används dock inte incitament av den typ som nämns ovan.

Avgifter och provisioner som betalats inom OP Gruppen eller som OP Gruppen tagit mot utgör sådana incitament som bestämmelserna tillåter. Kunderna och de potentiella kunderna ges information om arten hos en avgift, provision eller annan förmån som klassificeras som incitament samt om bestämningsgrunderna för den i god tid innan en placerings- eller sidotjänst tillhandahålls. Syftet med ifrågavarande avgifter, provisioner och andra förmåner är att förbättra kvaliteten på den tjänst som kunden erbjuds genom att göra det möjligt att till exempel erbjuda kunden mervärdestjänster eller genom att förbättra kvaliteten på tjänsten med stöd i anslutning till kompetens och produktkännedom. De avgifter och provisioner som betalats och tagits emot ska dessutom inte stå i strid med kundens eller OP Gruppens förpliktelser att handla hederligt, opartiskt och professionellt på ett sätt som är förenligt med kundens intresse.

Ytterligare information om produkt- och tjänstespecifika incitament och bestämningsgrunderna för dem finns i broschyrmaterialet för ifrågavarande produkt eller tjänst. Dessutom rapporterar OP Gruppen till kunden beloppen av de förmåner, provisioner och övriga avgifter som betalats i anslutning till kundens placeringstjänster.

Andelsbankens verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order (Best Execution)

1 Inledning

I det här dokumentet fastställs de verksamhetsprinciper som Andelsbanken iakttar för att för kunden uppnå bästa möjliga resultat då banken tar emot eller förmedlar icke-professionella och professionella kunders order som gäller finansiella instrument och då banken utför order i anslutning till kapitalförvaltningen som Andelsbanken tillhandahåller.

2 Utförande av order vid OP Företagsbanken Abp och OP-Fondbolaget Ab

Andelsbanken anlitar OP Företagsbanken Abp för att utföra de order som kunden ger, och Andelsbanken förmedlar de order som den fått av kunden till OP Företagsbanken Abp. Andelsbanken förmedlar kundernas order som gäller placeringsfonder som OP-Fondbolaget förvaltar eller förmedlar till OP-Fondbolaget Ab. En förteckning över sådana fonder kan fås från bankerna i OP Gruppen och på adressen op.fi. OP Företagsbanken Abp kan antingen själv utföra kundens order eller förmedla ordern vidare inte endast till huvudmarknadsplatser utan också till MTF¹ :ar, andra förmedlare, internhandlare, marknadsgaranter och andra likviditetstillhandahållare. OP Företagsbanken Abp tillämpar i sådana fall på de här orderna från Andelsbankens kunder OP Företagsbanken Abp:s verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order.

Alla verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order som tillämpas av OP Gruppen finns på adressen <http://www.op.fi>.

3 Omständigheter att beakta vid bästa utförande av order och deras relativa betydelse

Vid utförande av order är bästa möjliga resultat alltid beroende av det totala vederlaget. Det totala vederlaget består av faktorerna nedan. Då en order utförs och vid valet av sättet, handelsplats eller OTC-motpart för utförandet av ordern ska följande omständigheter beaktas i följande viktighetsordning:

- 1) priset på det finansiella instrumentet
- 2) egenskaperna hos det finansiella instrumentet
- 3) orderns storlek och art
- 4) hur snabbt ordern utförs
- 5) sannolikheten för att ordern utförs och avvecklas
- 6) kostnaderna i anslutning till utförandet och avvecklingen av ordern

Målet är att kundens order ska utföras till bästa möjliga pris. Vid bedömningen av priset beaktas också den direkta effekten på priset på det finansiella instrumentet som utförandet av ordern har. Om en viss produkt handlas endast på en marknadsplats eller om det vid OTC²-handel finns endast en part på marknaden som fastställer ett pris, tas priset direkt från marknadsplatsen eller OTC-motparten i fråga.

Ett finansiellt instruments likviditet varierar mellan olika finansiella instrument. Handeln med olika finansiella instrument sker på olika marknadsplatser eller med OTC-motparter. Handelssättet påverkas av hur priset bestäms samt på hur ordern påverkar marknadspriset. De här är sådana egenskaper hos finansiella instrument som påverkar sättet för utförandet av ordern.

En orders storlek och art samt de egenskaper hos finansiella instrument som nämns ovan inverkar tillsammans på hur ordern utförs.

Hur snabbt en order utförs har betydelse för det finansiella instrumentets prisvariationer och bestämningen av priset på det finansiella instrumentet, och det inverkar på hur ordern utförs.

Sannolikheten för att ordern utförs bedöms för marknadsplatsernas och OTC-motparternas del som en del av den regelbundna bedömningen av utförandet av order. Sannolikheten för avveckling bedöms genom att följa upp avvecklingsförmågan hos de handelsplatser, förmedlare och OTC-motparter som anlitas.

Kostnaderna för kunden i anslutning till utförandet och avvecklingen av order påverkar på vilken marknadsplats som ordern utförs.

¹ MTF är en förkortning av termen "Multilateral trading facility", dvs. multilateral handelsplattform.

² OTC "Over the Counter" innebär bilateral handel utanför en reglerad marknadsplats, se avsnitt 5.2.

Om order hos OP Gruppen utförs delvis eller helt genom att ett företag som ingår i OP Gruppen själv blir motpart för kunden eller direkt mot en annan kunds order, ska ifrågavarande företag i OP Gruppen se till att priset avspeglar det marknadsläge som råder.

Andelsbanken har bedömt att den i regel kommer att få bästa möjliga totala vederlag för kunden då den förmedlar order till de företag i OP Gruppen som nämns i avsnitt 2. Hur förmånligt det totala vederlaget blir påverkas bl.a. av kostnadsminskningar i avgifter som ansluter sig till avveckling av order och datasystem som gör det möjligt att förmedla och följa upp order i realtid. Dessutom kan man på det här sättet bl.a. utföra transaktioner för en stor mängd kunder effektivt och snabbt i enlighet med Andelsbankens alla kunders intresse.

4. Instruktioner som kunden gett

Om kunden ger en instruktion som gäller en order eller en bestämd del av en order, ska Andelsbanken i första hand iakttä den instruktion som kunden gett. De särskilda instruktioner som kunden gett kan förhindra eller begränsa Andelsbankens möjligheter att iakttä de här verksamhetsprinciperna och uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden.

5. Finansiella instrument och handelsplatser

5.1 Handel med aktier och andra finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad och multilateral handelsplattform (MTF)

Det här stycket gäller finansiella instrument som handlas på en fondbörs eller på multilaterala handelsplattformar (MTF). Sådana finansiella instrument är normalt bl.a. aktier, warranter, certifikat, depåbevis, ETF:ar³, ETN:er⁴ och ETC:ar⁵.

Order utförs på handelsplatser som bedöms ge bästa möjliga totala vederlag. Order som gäller finansiella instrument, såsom aktier, vilka är föremål för handel på flera marknadplatser utförs med en SOR-tjänst för de finansiella instrument där det är möjligt. Om SOR⁶-tjänsten inte kan anlitas eller det inte ligger i kundens intresse, utförs ordern på huvudmarknadspoten.

Om ett sådant finansiellt instrument som avses i det här stycket noteras på en reglerad marknad, utförs ordern i första hand antingen på fondbörsen och/eller via MTF. En order kan med ett uttryckligt samtycke av kunden utföras utanför reglerade marknader eller MTF, dvs. som OTC-order. Andelsbanken eller ett annat företag i OP Gruppen fungerar inte som internhandlare för finansiella instrument som avses i det här stycket.

5.2 Handel med finansiella instrument utanför fondbörser eller handelsplatser (OTC)

Handeln med sådana finansiella instrument som avses i det här stycket sker normalt endast utanför handelsplatser (fondbörs, MTF, OTF⁷), dvs. bilateralt mellan parterna i transaktionen (sk. OTC-handel). Det är också möjligt att de här finansiella instrumenten handlas på en reglerad marknad, på multilaterala handelsplattformar (MTF) eller organiserade handelsplattformar (OTF) eller att handelsaktiviteten varierar mellan dem. För att uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden följs upp och bedöms var handeln med finansiella instrument som avses i det här stycket ska ske. Uppgifter om de handelsplatser som ska användas uppges i den förteckning som nämns i punkt 7.

Typiska finansiella instrument som avses i det här stycket är:

- Obligationer och penningmarknadsinstrument (statsskuldförbindelser, bankcertifikat, företagscertifikat, kommuncertifikat och Euro Commercial Paper, ECP)
- OTC-derivat, såsom räntederivat, kreditderivat, valutaderivat, aktiederivat, värdepapperiserade derivat och råvaruderivat
- Strukturerade placeringsprodukter såsom strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken satt i omlopp.
- CFD-kontrakt (marginalkontrakt)
- Utsläppsrätter
- Övriga motsvarande instrument

Om ett finansiellt instrument inte är föremål för handel på en handelsplats eller om ingen handel bedrivs med den på en handelsplats, ska ordern utföras utanför handelsplatsen genom OTC-handel.

³ ETF är en förkortning av termen "Exchange traded fund", dvs. en fond som handlas på en marknadspäts.

⁴ ETN är en förkortning av termen "Exchange traded note", dvs. ett skuldebrev som handlas på en marknadspäts.

⁵ ETF är en förkortning av termen "Exchange traded commodity", dvs. en råvara som handlas på en marknadspäts.

⁶ SOR är en förkortning av "Smart Order Routing". Den som utför order har tillgång till en SOR-tjänst som utöver från huvudmarknadspätserna hämtar det bästa priset från övriga marknadspäts, såsom MTF:ar.

⁷ OTF är en förkortning av termen "Organised trading facility", dvs. organiserad handelsplattform.

I sådana fall utförs order till ett pris som grundar sig på marknadsläget. Prissättningen grundar sig på de utomstående referenspris som finns att få och som kan tillämpas på ifrågasvarande finansiella instrument. Dessutom beaktas i prissättningen bland annat kostnaderna för eget kapital, motpartsrisken och de kostnader som eventuellt förorsakas av att ett instrument upprättas eller av den marknadsrisk-position som eventuellt tagits i samband med kundhandeln.

6. Sammanslagning av order och transaktioner samt åtgärder vid undantagsfall

En order eller en transaktion kan utföras i delar genom att använda en eller flera handelsplatser eller sätt att utföra dem. En order eller en transaktion kan sammanslås antingen med order från andra kunder, handelsintressen eller med Andelsbankens egna transaktioner. En sammanslagning kan ske endast då den som utför order tror att det är osannolikt att sammanslagningen som helhet är oförmånlig för kunden. En sammanslagning kan dock i vissa fall vara oförmånlig i fråga om en enskild order eller ett enskilt kundintresse.

I undantagsfall, såsom vid störningar på handelsplatserna eller i handelsplattformarna, kan man avvika från de verksamhetsprinciper som nämns i det här dokumentet, om det anses nödvändigt.

7. Handelsplatser, anlitate förmedlare och OTC-motparter

En förteckning över de handelsplatser, viktigaste förmedlare och OTC-motparter som anlitas vid respektive tidpunkt finns enligt typ av finansiella instrument på webbsidan <http://www.op.fi/>.

De förmedlare som anlitas på de handelsplatser som finns på listan samt OTC-motparterna har bedömts uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden.

8. Bedömning och uppföljning av kvaliteten på verksamhetsprinciperna och utförandet av order

OP Kapitalförvaltning ska regelbundet, minst en gång om året, bedöma och följa upp att verksamhetsprinciperna vid utförande av order är tidsenliga. Genom uppföljningen ska banken ha som mål att förbättra och effektivisera sina handelsarrangemang. I så fall bedöms bland annat de handelsplatser, förmedlare och OTC-motparter som anlitas för att uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden.

Dessutom följs regelbundet upp hur marknaden utvecklas och var handeln med olika finansiella instrument vid respektive tidpunkt äger rum. Handeln äger rum endast på de marknadsplatser och med de OTC-motparter, via vilka det är möjligt att få bästa möjliga pris med beaktande av storleken på ordern och det finansiella instrumentets egenskaper. Om handeln sker som OTC-handel som handel mellan en kund och något företag i OP gruppen, ska man regelbundet följa upp att transaktionerna med kunderna sker till ett pris som grundar sig på marknadsläget. Kvaliteten på de förfaranden för handel och utförande av order som använts ska bedömas regelbundet. Sättet för bedömningen av kvaliteten på utförandet av ordern beror på det finansiella instrumentets egenskaper och på var handeln med det finansiella instrumentet sker. Order som utförts på olika marknadsplatser jämförs med transaktioner vid respektive tidpunkt på andra marknadsplatser. Transaktioner med OTC-motparter jämförs med uppgifter om OTC-transaktioner på andra marknader. Sättet för bedömningen av verksamhetsprinciperna vid utförande av order bedöms också regelbundet som en del av OP Gruppens interna kontroll.

Information om finansiella instrument och risker i anslutning till dem

I det här meddelandet ges en allmän beskrivning av de finansiella instrument som är föremål för placeringstjänster och de väsentliga riskerna i anslutning till dem. Beskrivningen är ett krav i bestämmelserna om placeringstjänster. Beskrivningen är på inget vis uttömmande och den omfattar inte alla risker som kan ansluta sig till de finansiella instrument som beskrivits. Hur lämpligt ett finansiellt instrument är ska alltid bedömas placerare för placerare. En placerare ska göra sig förtrogen med de villkor som gäller ett finansiellt instrument, dess egenskaper och de skyldigheter som följer av dem innan placeraren fattar placeringsbeslutet för att placeraren ska kunna förstå de risker och den eventuella inverkan på placerarens ekonomiska ställning som ansluter sig till det finansiella instrumentet. En placerare ska noga överväga om ett finansiellt instrument är lämpligt för det tilltänkta syftet också ifall omständigheterna förändras.

Dessutom lönar det sig för placeraren att beakta att ett resolutionsförfarande som eventuellt inleds till följd av allvarliga ekonomiska svårigheter hos ett kreditinstitut kan medföra att resolutionsmyndigheterna kan ingripa också i kreditinstitutets obligationsinnehavares och övriga borgenärs samt aktieägares rättigheter till exempel genom att skriva ned värdet av obligationslån eller konvertera dem till kapitalbasinstrument eller makulera aktier.

Aktier

En aktie är ett egetkapitalinstrument som ett aktiebolag emitterat. En akties värde baserar sig på uppfattningen om värdet på det aktiebolag som emitterat aktien vid respektive tidpunkt. Placeringar i aktier ger också rätt till den utdelning som bolaget betalar och marknadsvärdet vid granskningstidpunkten påverkas därför av förväntningarna på framtida kassaflöden.

Aktierna kan vara föremål för handel på en reglerad marknad (börs eller en motsvarande handelsplattform) eller en multilateral handelsplattform. De här börsnoterade aktierna är i normala fall ytterst lik-vida och det är möjligt att sälja dem med rätt kort varsel också i en extrem marknadssituation. Dessutom kan aktier vara föremål för handel utanför en reglerad marknad och multilateral handelsplattform, varvid placeringens likviditet är svag och placeringen vanligtvis inte går att sälja i en extrem marknadssituation. Det är därför skäl att placeringshorisonten är lång och sträcker sig över marknadscyklerna.

Riskerna med aktieplaceringar består av risken i anslutning till fluktuationer i aktiekurser (marknadsrisken) och den risk som ansluter sig till handelns omfattning (likviditeten). På aktiernas kursfluktuationer inverkar både den allmänna marknadsutvecklingen och uppgifter om faktorer som påverkar emittentens framgång. I aktieplaceringar kan hela det kapital som placerats gå förlorat, om emittenten försätts i konkurs. På risken inverkar allmänt också bl.a. emittentens bransch, förändringar i lagstiftningen och bl.a. antalet aktier som emitterats och fördelningen hos innehavet. Värdet på aktier i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Placeringar i aktier på tillväxtmarknader kan betraktas som mera riskfyllda än andra aktieplaceringar, för typiskt för de här marknaderna är att omvärlden och lagstiftningen är instabil, de politiska riskerna, kraftiga fluktuationer i valutakurserna, motpartsrisker och att likviditeten på aktiemarknaden är lägre. Det finns många skillnader mellan fluktuationerna i värdet på enskilda aktieplaceringar.

Med aktier likställs också teckningsrätter och optionsrätter som ger rätt att teckna aktier i det bolag som emitterat dem. Priset på teckningsrätter eller optionsrätter beror på prisutvecklingen för emittentens aktie samt dessutom på lösenpriset för optionsrätten, aktiens volatilitet, räntorna och optionsrättens återstående löptid. Teckningsrätternas och optionsrätternas volatilitet är högre än den underliggande aktiens på grund av att det uppbudna kapitalet är mindre (s.k. hävstångseffekt).

Penningmarknadsinstrument

Som penningmarknadsinstrument räknas statsskuldförbindelser, bankcertifikat, företagscertifikat, kommuncertifikat och ECP:n (Euro Commercial Paper).

Korta penningmarknadsplaceringar är i regel s.k. nollräntecertifikat (diskontopapper), där emittenten till innehavaren betalar det nominella värdet på den förfallodag som antecknats i certifikatet. Avtalens löptid är normalt 1–12 månader. Emittentens kreditrisk är starkt knuten till placeringen.

Avkastningen på penningmarknadsplaceringar med nollränta består av skillnaden mellan anskaffningspriset och det nominella värdet (eller återköpsvärdet). Anskaffningspriset och återköpsvärdet räknas ut genom att diskontera det nominella värdet med den räntesats som noteras för ifrågavarande period från transaktionens valuteringsdag till dess förfallodag. Vid behov kan ett avtal säljas på sekundärmarknaden. Ett återköp sker till marknadspris vid inköpsögonblicket.

Den risk som ansluter sig till penningmarknadsinstrument, liksom till andra ränteinstrument, kan delas in i två delar. Den ena är den risk som beror på variationer i räntorna och instrumentets löptid (ränte-risken), den andra den risk som ansluter sig till emittentens / insättningsmottagarens betalningsförmåga (kreditrisken). Kreditriskens betydelse accentueras i ränteinstrument där emittentens rating är låg. Penningmarknadsplaceringar med god kreditkvalitet är instrument som är lätta att sälja i alla marknadssituationer

Obligationslån

Obligationslånen är instrument som baserar sig på kassaflödet. Deras värde bestäms på basis av nuvärdet på deras kassaflöden. Alla kassaflöden på ett obligationslån med fast ränta är kända, men kassaflödet på ett obligationslån med rörlig ränta beror på fluktuationerna i räntorna. Kassaflödet bildas av kupongräntan och återbetalningen av lånets kapital. I sådana fall bestäms värdet på obligationslånet enligt det avkastningskrav som råder på marknaden, dvs. enligt diskontoräntan.

Ett obligationslån kan emitteras av t.ex. staten, en kommun, ett företag eller ett försäkringsbolag och finansiellt institut. Bestämningsgrunderna för avkastningen på de obligationslån som emitteras bestäms i villkoren för respektive lån. Avkastningens belopp kan också påverkas av emissionskursen och den teckningsprovision som eventuellt tas ut.

De vanligaste riskerna som ansluter sig till ett obligationslån är ränterisken och kreditrisken. Med ränterisken avses risken för fluktuationer i räntorna. Om räntorna stiger, sjunker obligationslånets försäljningsvärde på sekundärmarknaden och om räntorna sjunker ökar värdet. Den kreditrisk som ansluter sig till ett obligationslån gäller risker för att emittenten inte klarar av att betala ränta eller att återbetala kapitalet i enlighet med villkoren för skuldebrevet. Avvecklingsrisken består av den förlustrisk som uppkommer mellan parterna i samband med betalningar och leveranser, om motparten inte klarar av att fullgöra sina förpliktelser. Det är möjligt att ett lån inte får en fortlöpande daglig sekundärmarknad under löptiden. Om en placerare vill sälja sin placering före Lånets förfallodag, kan skuldebrevets marknadspris vid ifrågavarande tidpunkt vara lägre eller högre än det kapital som placerats. Placeraren eller emittenten kan på de sätt som nämns i de lånespecifika villkoren ha rätt att yrka på att lånet återbetalas i förtid. Utländska obligationslån kan också vara förknippade med en valutakursrisk. Ju längre obligationslån det är fråga om och ju svagare rating emittenten har, desto känsligare är sekundärmarknadsvärdet för förändringar i marknadsläget.

Ett indexlån eller ett annat strukturerat lån är ett obligationslån, vars avkastning vanligen helt eller delvis är bunden till värdeutvecklingen hos en på förhand fastställd underliggande tillgång. Till ett strukturerat lån kan hänföra sig en förbindelse från emittenten om att till placeraren på förfalldagen återbetala minst lånets nominella belopp eller en separat angiven del av lånets nominella belopp. Förbindelsen gäller till fullt belopp endast på lånets förfalldag och den omfattas av emittentens kreditrisk. Förbindelsen gäller inte den överkurs eller teckningsprovision som eventuellt betalats för lånet. Det är dessutom möjligt att emittenten inte ger den förbindelse som avses ovan. Strukturerade lån omfattas också av en risk för utvecklingen hos värdet på den underliggande tillgången under löptiden. Om placeraren säljer lånet före förfalldagen, kan placeraren få en överlåtelsevinst eller lida en överlåtelseförlust.

På marknadsvärdet på ett indexlån eller något annat strukturerat lån inverkar under löptiden såväl räntorna som värdeförändringen i den underliggande tillgången. En underliggande tillgång kan vara en aktie (inkl. aktiekorg, aktieindex eller korg bestående av sådana), en råvara, en valutakurs (inkl. korg, index eller indexkorg), en ränta eller räntedifferens, inflation (inkl. konsumentprisindex), en kreditrisk eller en kombination av de föregående. Värdet av den underliggande tillgången kan stiga eller sjunka under löptiden. Värdeförändringarna i den underliggande tillgången inverkar på lånets marknadsvärde genom en koefficient eller genom begränsningar som fastställs i lånevillkoren. Indexlån och strukturerade lån kan ha mycket olika lånevillkor, varför deras risker varierar avsevärt från varandra.

Ett debenturlån är ett obligationslån som vid emittentens konkurs har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. På grund av att risken är större och likviditeten mindre än vid vanliga lån betalas i regel en bättre ränta på debenturlån än på andra obligationslån. Lånens volatilitet är normalt klart högre än volatiliteterna för seniorlån. Värdefluktuationerna för debenturlån med höga risker ligger närmare fluktuationerna hos avkastningen på aktier än avkastningen på obligationslån.

Ett konvertibelt skuldebrevslån är ett obligationslån där innehavarna har rätt att byta sina skuldebrev till aktier i emittenten enligt ett bytesförhållande som bestäms på förhand. Kupongräntan är i regel lägre än den kreditriskmarginal som gäller för emittenten på marknaden.

Ett optionslån är ett obligationslån med rätt att köpa aktier i emittentföretaget vid en viss tidpunkt till ett visst pris. Med lånet och optionerna kan separat idkas handel på sekundärmarknaden. Kupongräntan på ett optionslån är liksom kupongräntan på ett konvertibelt skuldebrevslån lägre än räntan på

ett vanligt obligationslån, eftersom en del av kupongröntan har använts för att köpa aktieoptionen. Riskerna för konvertibla skuldebrevslån och optionslån är som normalt klart högre än riskerna hos en diversifierad obligationslåneportfölj.

Derivatinstrument

Derivatinstrumenten utgörs av optioner, terminer, futurer, swappar, kombinationer av dem och/eller andra motsvarande instrument. Derivatinstrumenten kan vara standardiserade eller ickestandardiserade (OTC-derivat). Med ett derivatinstrument avses ett avtal, vars värde kan bero på förändringen i ett avtals underliggande tillgång, prisfluktuationer, dvs. volatiliteten, räntefluktuationer, avtalets förfalltid eller andra faktorer som påverkar värdet på derivatet. Den underliggande tillgången för ett derivatinstrument kan bestå av t.ex. en aktie, en valuta, en ränta, en råvara, en kreditrisk, ett index eller ett nyckeltal som beskriver prisutvecklingen för en sådan underliggande tillgång. Derivatinstrumentens giltighetstid varierar från mycket kort till flera år. Till derivatinstrument hänför sig en marknadsrisk som beror på förändringen i värdet på den underliggande tillgången. Avtalsparterna är skyldiga att betala kassaflödet från kontraktet oberoende av marknadsläget.

Vanligaste derivatinstrument och faktorer som påverkar marknadsvärdet:

Ränteswapkontrakt

Ett ränteswapkontrakts marknadsvärde består av nuvärdet för det ränteflöde som förväntas för kontraktet, dvs. dess värde påverkas av formen hos den räntekurva som ligger under kontraktet. Marknadsnoteringarna för ränteswapkontrakt bestäms på interbankmarknaden och avspeglar de framtida ränteförväntningarna. Ett ränteswapkontrakts marknadsvärde är känsligare för ändringar i räntorna ju större kapital det omfattar och ju längre kontraktet gäller. En nedgång / uppgång i ränteförväntningarna minskar / ökar kontraktets värde för den som betalar fast ränta och tvärtom.

Ränteoptioner (räntekorridor, swaption, räntetak och räntegolv)

Den premie som betalas för optionen och de faktorer som påverkar optionens marknadsvärde består av marknadsränteförväntningar, avtalstid, marknadsräntevolatilitet samt de genomföringsnivåer som ställts upp för optionerna. Ju högre räntevolatilitet, desto högre är optionernas pris, för en hög volatilitet höjer sannolikheten för kontraktets värdefullhet under kontraktperioden. Ju längre den återstående kontraktperioden är, desto större tidsvärde har avtalet. Kontraktets tidsvärde sjunker med tiden och är noll då det löper ut.

Den största möjliga förlusten för köparen av en option förorsakas av marknadsrisken, som är lika stor som den premie som betalats. Risken för utfärdaren av en option är obegränsad, eftersom utställaren är skyldig att betala kassaflödet från kontraktet oberoende av marknadsläget.

Valutatermin

Priset på ett valutaterminsavtal bestäms enligt spotkursen på den underliggande tillgången förhöjd med avkastningen på räntedifferensen mellan valutorna under avtalets giltighetstid. Faktorer som påverkar marknadsvärdet på en valutatermin utgörs därmed av terminskontraktets giltighetstid, omfattningen av variationerna i valutakursen och utvecklingen i räntedifferensen mellan valutorna. Marknadsnoteringarna för valutaterminer bestäms på interbankmarknaden och avspeglar de framtida ränteförväntningarna. Marknadsvärdet på ett valutaterminskontrakt är desto större, ju större kapital det är fråga om. Känsligheten hos räntedifferensen mellan valutorna påverkas dessutom av giltighetstiden. Om spotkursen försvagas / stärks, sjunker / ökar avtalets värde för köparen av terminskontraktet och tvärtom. Om räntedifferensen mellan valutorna sjunker / stiger, sjunker / ökar avtalets värde för köparen av terminskontraktet och tvärtom.

Valutaoptioner (köp-, säljoption, knock-in, knock-out, reverse knock-in, reverse knock-out, digital option)

Innehavaren av ett valutaoptionskontrakt (köparen) har rätt att vid överenskommen tid och till överenskommen pris av valutaoptionens utställare (säljaren) köpa eller till denne sälja en i avtalet avtalad mängd av valutan för optionens underliggande tillgång. Köparen av optionskontraktet betalar till säljaren för sin rätt ett vederlag, dvs. en premie.

Premien för ett valutaoptionskontrakt, dvs. marknadsvärdet, består av optionens tidsvärde (optionens pris med avdrag av basvärdet) samt optionens basvärde (differensen mellan valutakursen för granskningstidpunkten, dvs. spot-kursen, och kursen för lösenkursen). Det pris som betalas för optionen och faktorer som därmed påverkar optionens marknadsvärde utgörs av priset på optionens underliggande valutakurs vid granskningstidpunkten (spot-kursen), den förväntade fluktuationen i optionens underliggande valutakurs, dvs. spoten, (volatiliteten), avtalstiden, räntedifferensen mellan valutorna samt den lösenkurs som fastställts för optionen.

Ju högre valutavolatilitet, desto högre är optionernas pris, för en hög volatilitet höjer sannolikheten för kontraktets värdefullhet under kontraktperioden. Då valutakursen, dvs. spot-kursen, stärks, stiger (sjunker) priset på köptionen (säljoptionen) och tvärtom. Om räntedifferensen mellan valutorna stiger, stiger (sjunker) priset på köptionen (säljoptionen) och tvärtom. Ju längre den återstående kontraktperioden är, desto större tidsvärde har avtalet. Kontraktets tidsvärde sjunker med tiden och är noll då det löper ut.

Den största möjliga förlusten för köparen av en option förorsakas av marknadsrisken, som är lika stor som den premie som betalats. Risken för utfärdaren av en option är obegränsad, eftersom utställaren är skyldig att betala kassaflödet från kontraktet oberoende av marknadsläget.

Av derivatinstrumenten kan man bilda kombinationer. Villkoren för derivatinstrument kan vara sådana att vinst-/förlustmöjligheten kan växa och bli mycket stor. Förlustrisken kan i vissa strategier bli obegränsad.

Utöver värdeförändringen i den underliggande tillgången, dvs. marknadsrisken, kan derivatinstrumentens värde samt beloppet, tidpunkten och fullgörandet av avtalsparternas prestationsskyldigheter påverkas av bl.a. förändringar i lagstiftningen samt den risk för dröjsmål med betalning och kreditförlust som följer av att motparten är insolvent.

Om derivatinstrumentet upphävs under kontraktperioden, krediteras eller debiteras kunden enligt kontraktets marknadsvärde. En betydande förändring i kontraktets marknadsvärde kan förorsaka kunden betydande förluster, om kontraktet upphävs i förtid.

Ett speciellt villkor som gäller hävningsrätt i förtid hos långa kontrakt ger också bankerna rätt att upphäva kontraktet i förtid på en dag som avtalats på förhand. Banken kan bli tvungen att utnyttja sin rätt att häva kontraktet i enlighet med villkoren för Break Clause-klausulen t.ex. till följd av: ändringar i bankernas kapitaltäckningsbestämmelser, derivatmarknaden eller kundens kreditrisk. Om banken utnyttjar den rätt som Break Clause-klausulen medför och det har skett en betydlig förändring i kontraktets marknadsvärde, kan kunden drabbas av betydande kassaflödeseffekter i förtid.

Avkastningen på derivatinstrument påverkas också av de övriga faktorer som eventuellt nämns i villkoren för avtalet samt kostnaderna för att ställa den säkerhet som eventuellt behövs. Derivatinstrumenten kan beroende på typ förorsaka kunden andra ekonomiska åtaganden eller förpliktelser än anskaffningsutgiften, och anskaffningen kan vara beroende av ett krav på säkerhet eller andra åtaganden. Värdet på ett derivatinstrument kan ändras snabbt och kraftigt, varvid ett eventuellt säkerhetsunderskott kan täckas med tilläggssäkerheter. Man kan också bli tvungen att realisera en säkerhet. Värdet på derivat i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar.

Warranter

En warrant är ett värdepapperiserat derivat som alltid har en begränsad giltighetstid (kallas också löptid) och som handlas liksom aktier på en reglerad marknad (börs eller en motsvarande handelsplattform). De vanligaste typerna av warranter är köp- och säljwarranterna. En köpwarrant ger rätt att på stängningsdagen köpa den råvara som utgör underliggande tillgång till det pris som avtalats i warrantvillkoren (eller i amerikanska warranter under deras giltighetstid). Om priset på den underliggande tillgången då inte överskrider det avtalade priset, förfaller warranten som värdelös. En säljwarrant ger däremot rätt att sälja den underliggande tillgången till det pris som avtalats. Om priset på den underliggande tillgången hålls över det avtalade priset, förfaller säljwarranten som värdelös. Den underliggande tillgången består i regel av en aktie eller ett index, men den kan också utgöras av till exempel vilken råvara eller valuta som helst.

Warrantens lösenpris bestämmer det pris som placeraren kan köpa (köpwarrant) eller sälja (säljwarrant) den underliggande tillgången med. Warrantens multiplikator anger hur många warranter som behövs för att köpa eller sälja den underliggande tillgången. Värdet på warranten består av differensen mellan lösenpriset och aktiernas värde, från vilket dras av eventuella kostnader. Det värde som återstår divideras med det antal warranter som behövs för att köpa aktierna. Om en warrant har ett värde på förfalldagen, får placeraren motsvarande belopp antingen kontant (kontant slutavräkning) eller som värdeandelar (fysisk leverans). Det vanligaste sättet är att warrantens utställare (emittent) betalar nettovärdet i pengar. Det finns två typer av vanliga warranter (plain vanilla), europeiska warranter och amerikanska warranter. Europeiska warranter löses in på stängningsdagen medan placeraren vid amerikanska warranter kan yrka på inlösen när som helst under giltighetstiden. Merparten av warranterna är europeiska warranter.

Warranternas värdebildning är likadan som för optioner, mycket komplicerad och mångdimensionell. På warrantens värde inverkar bland annat den implicita (förväntade) volatiliteten hos den underliggande tillgången, den underliggande tillgångens pris, marknadsränta och löptid. Warrantens löptid

fastställs i samband med emissionen. Ju längre löptid, desto större värde har såväl köp som säljwarranter. Alla warranters värde minskar något varje dag, m.a.o. warrantens värde minskar något trots att alla andra rörliga faktorer som påverkar priset hålls oförändrade. Den största faktor som inverkar på värdet är den presumerade framtida volatiliteten (implicita volatiliteten) hos den underliggande tillgången. En högre volatilitet höjer warrantens pris och en lägre volatilitet minskar priset.

Turbowarranter skiljer sig från vanliga warranter på följande punkter: i) de har ofta en större hävstångseffekt i relation till den underliggande tillgången ii) deras prisbildning avviker från plain vanilla-warranter (bl.a. behöver man inte beakta den implicita volatiliteten) iii) de har en knock-out-nivå som är bestämd på förhand, och ifall den uppnås förfaller turbowarranten till betalning i förtid. En större hävstångseffekt och förutbestämd knock out-nivå innebär att riskerna i turbowarranterna är ännu större än i plain vanilla-warranter.

Värdet på turbowarranter baserar sig på differensen mellan lösenpriset och priset på den underliggande tillgången, som oftast är en aktie. Eftersom en turbowarrants värde bestäms enbart på basis av det reella värdet, kan endast lösenpriset för köpturbowarranter vara lägre än aktiekursen. För säljturbowarranter är läget det motsatta. Eftersom stoplossgränsen är högre än lösenpriset, skulle en turbowarrant vara värdelös, om aktiekursen är lägre än lösenpriset. Om man väljer ett högre lösenbelopp, ökar hävstångseffekten i en köpturbowarrant. Ju högre lösenpriset är, desto lägre är warrantens pris. Eftersom en uppgång i värdet på den underliggande tillgången med en euro också ökar värdet på turbowarranten med en euro, innebär ett lägre pris på turbowarranten en större procentuell avkastning. Nackdelen med det är att stoploss-gränsen (knock-out-nivån) ligger närmare priset på turbowarranten. Då är risken större för att gränsvärdet nås och värdeutvecklingen i turbowarranten avbryts.

I turbowarranterna strävas efter att minska den risk som beror på kursrörelserna för den underliggande tillgången med knock out-nivån. Efter det att knock out-nivån nåts och turbowarranten förfallit fastställs clearingpriset. Om knock out-nivån är densamma som lösenpriset, eller om clearingpriset är lika med eller mindre än lösenpriset (köpturbo) eller om clearingpriset är lika stort som eller större än lösenpriset (säljturbo), förfaller turbowarranten som värdelös.

Knock out-nivån kan också ses som en risk, eftersom också en mycket kortvarig svängning i kursen kan leda till att knock out-nivån uppnås så att turbowarranten förfaller i förtid. Liksom en vanlig warrant kan också en turbowarrant förfalla som värdelös på lösendagen. Turbowarranter har kortare giltighets-tider än vanliga warranter.

I handeln med warranter är den marknadsgaranti som warrantens emittent gett ett viktigt element. Vid marknadsgarantin kan emittenten förbinda sig till att ge warranten en köp- och säljnotering. Villkoren för marknadsgarantin har beskrivits i prospektet för warranten och villkoren för garantin kan variera avsevärt såväl mellan olika emittenter som mellan warranter. En produkts likviditet påverkas av att beloppet av och nivån på en marknadsgaranti är lågt, samt i synnerhet av att en marknadsgaranti saknas. Warranternas begränsade likviditet, i synnerhet vid undantagsläge på marknaden, kan försvåra försäljningen eller köpen av warranter.

En warrant kan vara värdelös på förfalldagen och då förlorar placeraren sin placering. En köpwarrant förfaller värdelös, om värdet på den underliggande tillgången på förfalldagen är lägre än warrantens lösenpris. En säljwarrant förfaller å sin sida värdelös, om värdet på den underliggande tillgången på förfalldagen är högre än warrantens lösenpris. En placerare kan dock inte förlora mer än det placerade kapitalet.

Riskerna med warranterna består av marknads-, kredit- och valutarisken. Marknadsrisken hänförs till prisutvecklingen för den underliggande tillgången och kreditrisken till emittentens återbetalningsförmåga. Valutarisken måste beaktas, om den underliggande tillgången noteras i en annan valuta än euro.

Innan placeraren fattar ett beslut om att placera i en warrant borde placeraren läsa igenom prospektet som gäller warranten och villkoren samt verksamhetsprinciperna, detaljerna (t.ex. knock out-nivå) och riskerna. Prospektet som gäller warranten och annan mer detaljerad information om warranten finns på emittenternas nätsidor.

Placeringsfonder

Placeringar i de finansiella instrument som beskrivits ovan och kombinationer av dem kan oftast göras utöver som direkta placeringar också via placeringsfonder. En placeringsfond innehåller av de placerare som placerat i den i förhållande till respektive andelar. Det fondbolag som förvaltar en placeringsfond samlar privatpersoners och organisationers medel och placerar dem i flera olika värdepapper som bildar placeringsfonden.

I en indelning enligt vinstutdelning kan placeringsfonderna delas in i fonder som delar ut vinst årligen samt tillväxtfonder där vinsten ökar värdet på fondandelen. Samma fond kan ha både avkastnings- och tillväxtandelar. En placeringsfond placerar de medel den får från försäljningen av fondandelar enligt den placeringsstrategi som angetts i fondens stadgar.

Ur fondens stadgar framgår målen och begränsningarna för fondens placeringsverksamhet. På basis av valet av placeringsobjekt kan placeringsfonderna delas in i aktiefonder, blandfonder, långa räntefonder, medellånga räntefonder och korta räntefonder. Dessutom finns bl.a. råvarufonder, konvertibla skuldebrevsfonder och företagslånefonder. De flesta placeringsfonder iakttar principer för riskspridning i sina placeringspolicyer. Vissa fonder avviker dock från de här principerna, och kallas då specialplaceringsfonder. Sådana fonder utgörs, utöver fonder som är flexibla än traditionella fonder, av till exempel hedgefonder som strävar efter att trygga kapitalet och hävstångsfonder som använder derivatinstrument (optioner och terminer) i placeringsverksamheten. Vissa specialplaceringsfonder är avsedda endast för professionella storplacerares. Fonderna skiljer sig från varandra också genom att vissa fonder har som mål att passivt följa ett index (indexfonder) medan andra har som mål att genom en aktiv placeringssyn få en avkastning som är högre än jämförelseindexet (aktivfonder).

Fondbolaget måste lösa in fondandelar av placerares då de kräver det. För medlen i en placeringsfond tas ut de kostnader som hänför sig till fondens verksamhet såsom förvaltnings- och förvaringsprovisioner, vilkas belopp varierar från fond till fond. De här provisionerna specificeras i faktabladet.

Riskerna med en fond beror på fondens placeringsstrategi. Genom att de medel som ska placeras sprids på flera av varandra oberoende placeringsobjekt än ett enda, minskas fondens totala risk i förhållande till ett enskilt placeringsobjekt genom spridningsfördelarna. Fonderna är i regel likvida dagligen, men fondernas likviditet kan vara begränsad i fondens stadgar till exempel med tanke på en fondandelsägares intresse vid exceptionella marknadslägen eller på grund av den placeringspolicy som fonden har. Dessutom kan inlösningen av andelar i specialplaceringsfonder vara möjlig endast vid vissa tidpunkter t.ex. en gång per månad eller mer sällan än det. Värdet på fonder i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Fonder som sprids effektivt är inte lika utsatta för kraftiga värdenedgångar som enskilda direkta placeringar i samma tillgångsklass. Värdefluktuationer i diversifierade fonder är på motsvarande sätt vanligtvis klart mildare än värdeförändringar hos enskilda placeringar i samma tillgångsklass. Den årliga volatiliteten hos fonder som placerar i noterade aktier är normalt cirka 12–16 procentenheter. Volatiliteterna hos fonder som placerar i lån med god kreditkvalitet är 2,5–5 procentenheter och volatiliteterna hos fonder som placerar i lån med svag kreditkvalitet är 6–14 procentenheter.

Särdragen och riskerna hos en enskild placeringsfond framgår av placeringsfondens faktablad. Innan en placerares placerar i en placeringsfond, bör placerares ta del av innehållet i faktabladet, fondens stadgar och tariff.

En ETF (Exchange Traded Fund) är en fond som är föremål för handel på en reglerad marknad (börs eller motsvarande handelsplattform) och där kursutvecklingen följer ett valt index eller någon annan underliggande tillgång. Köp- och säljnoteringarna förändras liksom aktiekurserna. Man kan handla med ETF:er på reglerade marknader liksom med aktier. Handel utanför reglerade marknader är också möjlig. Likviditeten bestäms bland annat på basis av den underliggande tillgången.

ETF-strukturerna är olika och de varierar beroende på emittent. ETF-produkter omfattas av bland annat en marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisk. Riskerna hos produkterna varierar enligt placeringsstrategi och placeringsobjekt på samma sätt som hos placeringsfonder. Marknadsrisken hänför sig till prisutvecklingen för den underliggande tillgången, kapitalet kan minska eller i teorin gå helt förlorat. Valutakursrisken måste beaktas i fråga om den underliggande tillgångens valuta och noteringsvalutan. Kreditrisken som gäller vissa strukturer (ETN) hänför sig till emittentens återbetalningsförmåga. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisk som hänför sig till produkterna med olika säkerhetskrav. ETF-produkterna kan också förknippas med risk i anslutning till förvaret av kundmedel särskilt då en ETF placerar sina medel på tillväxtmarknaden och värdepappersförvaret sköts med underförvar i mållandet.

S.k. Short ETF:er är strukturer där kursutvecklingen på dagsplanet omvänt följer målmarknaden eller den underliggande tillgången.

ETC

ETC (Exchange Traded Commodity) är värdepapperiserade råvaror som man kan handla med på reglerade marknader (börs eller ett motsvarande handelsplattform) liksom med aktier. ETC:ers kursutveckling följer priset på t.ex. en råvara eller en råvarukorg som utgör underliggande tillgång. Om en ETC har upprättats med råvaruderivat, påverkas den totala avkastning som kunden får också av s.k.

rullande vinster eller förluster. Med rullning avses att ETC:n säljer en råvarufutur som förfaller och i stället köper råvarufuturer med en förfalldag som infaller senare.

Riskerna med ETC:er består av bl.a. marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisken. Marknadsrisken hänför sig till prisutvecklingen för den underliggande tillgången, kapitalet kan minska eller i teorin gå helt förlorat, om priset på den råvara eller råvarukorg som utgör underliggande tillgång för ETC:n sjunker. Beroende på placeringsstrategin kan prisförändringen för vissa ETC:er vara större än prisförändringen på den underliggande tillgången. Kreditrisken hänför sig till emittentens återbetalningsförmåga. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisk som hänför sig till produkterna med olika säkerhetskrav. Valutakursrisken måste beaktas i fråga om den underliggande tillgångens valuta och noteringsvalutan.

S.k. Short ETC:er är strukturer där kursutvecklingen på dagsplanet omvänt följer målmarknaden eller den underliggande tillgången.

Skatter i anslutning till finansiella tjänster

Placeraren ska fästa uppmärksamhet vid att skattepåföljder ansluter sig till köp, innehav och försäljning av Finansiella instrument. Placeraren ska skaffa tillräckliga uppgifter för beskattningen redan innan den fattar sitt placeringsbeslut. De som överväger att placera borde vända sig till en skatteexpert för att få information om vilka skattepåföljder som enligt finsk skattelagstiftning eller annars följer av att en placerare äger, innehar eller säljer finansiella instrument. En placerare bör beakta, att skattebehandlingen av ett finansiellt instrument bestäms på basis av kundens individuella omständigheter och att den kan förändras i framtiden.

Handel med Finansiella instrument

Handel med finansiella instrument sker i enlighet med marknadsplatsens regler. Marknaden för Finansiella instrument får inte snedvridas till exempel genom att ge vilseledande köp- eller säljanbud om Finansiella instrument, genom skentransaktioner eller andra vilseledande förfaranden. Med skentransaktioner avses till exempel fall där en person idkar handel med sig själv eller ett företag som personen äger.

Definitioner

Kreditrisk

Risken för att en emittent inte klarar av att betala ränta eller att återbetala kapitalet i enlighet med villkoren för emissionen av ett finansiellt instrument.

Marknadsrisk

Med marknadsrisken avses risken för variationer i marknadspriset. Marknadsriskerna är ränterisken, valutarisken, aktierisken eller någon annan prisrisk.

Ränterisk

Med ränterisken avses risken för fluktuationer i räntorna. Om räntorna stiger, sjunker obligationslånets försäljningsvärde på sekundärmarknaden och om räntorna sjunker ökar värdet.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för fluktuationer i valutakurserna.

Motpartsrisk

Risken för hur förbindelsens motpart klarar av att fullgöra sina förpliktelser. (Risken kan gälla bl.a. derivat, ränteplaceringar, strukturerade placeringar och valutahandel.)

Avvecklingsrisk

En risk i anslutning till att en transaktion genomförs, dvs. att den transaktion som avtalats inte genomförs på grund av att motparten antingen inte kan överlåta värdepapper eller betala den köpesumma som krävs.

Volatilitet

Medelavvikelsen för den årliga avkastningen för den årliga avkastningen på lång sikt.